

Auteur René Houkema: 'Pijn door klauwproblemen en mastitis is het belangrijkste welzijnsprobleem'

Wat wil de koe?

Hoe gelukkig is de Nederlandse melkkoe? Die vraag stond centraal op een symposium over het welzijn van de Nederlandse melkkoe in Leeuwarden. Weidegang en meer koecomfort waren volgens de gastsprekers de sleutel tot meer welzijn. Over wat de koe nu zelf als welzijn ervaart, is echter nog weinig praktijkinformatie bekend.

tekst **Jorieke van Cappellen**

Koeienwelzijn is hot. Dat werd duidelijk door de flinke opkomst bij het symposium 'Hoe gelukkig is de Nederlandse melkkoe?', georganiseerd door Hogeschool Van Hall Larenstein in Leeuwarden. Gastsprekers gaven hun visie op de huidige stand van koeienwelzijn en trachten een antwoord te vinden op de vraag waar een koe nu echt gelukkig van wordt.

Gast spreker René Houkema noemde pijn door klauwproblemen en door uierontsteking als belangrijkste knelpunt als het gaat om koeienwelzijn.

Houkema is mede-auteur van het rapport 'Vijf voor twaalf voor de Nederlandse melkveehouderij', dat hij schreef in opdracht van dierenrechtenorganisatie Wakker Dier. 'Ruim zeventig procent van de koeien kampt met klauwontstekingen en daardoor lopen er dus honderdduizenden koeien met pijn', stelde hij op basis van bronnen uit zijn rapport. 'Daarnaast heeft 40 procent van de koeien last van uierontsteking, wat met hevige pijn gepaard kan gaan.'

Houkema schrijft de welzijnsproblematiek toe aan het steeds meer permanent opstallen van koeien. 'Ook het eenzijdige fokkerijbeleid, ge-

Meindert Wiersma:
'In de vrijloopstal ligt en staat de koe binnen enkele seconden'

richt op zo veel mogelijk melk tegen zo laag mogelijke kosten, draagt hieraan bij.'

Tendens vrijloopstallen

Veel welzijnsproblemen zijn op te lossen door meer weidegang, vindt Hans Hopster, lector melkveehouderij op Van Hall Larenstein in Leeuwarden. 'Het is aangetoond dat koeien in de weide minder klauwproblemen ondervinden. Ook kunnen koeien in de weide hun natuurlijke gedrag beter uiten.'

Naast zijn pleidooi voor meer

Hans Hopster:
'De ligboxenstal heeft na dertig jaar zijn langste tijd gehad'

weidegang stelt Hopster dat er bij de bouw van nieuwe stallen meer aandacht moet zijn voor koecomfort. 'De productiegerichte fokkerij van de afgelopen tientallen jaren leverde een koe op die zeer hoge eisen stelt aan de stal. De ligboxenstal heeft wat dat betreft na ruim dertig jaar zijn langste tijd gehad.'

Hopster ziet meer toekomst weggelegd voor de vrijloopstal. 'Gezien het aantal nieuwe stallen dat nu nog met ligboxen wordt gebouwd, ver-

wacht ik echter dat die trend pas richting 2030 inzet.'

Maar wat wil de koe nu zelf? Die vraag bleek niet gemakkelijk te beantwoorden. 'Er is weinig informatie uit de praktijk over hoe gelukkig een koe zich nu voelt', aldus Hopster. Hij pleitte daarom voor meer onderzoek op praktijkbedrijven naar meetbaarheid van koeienwelzijn. De melkveehouder Meindert Wiersma bouwde in het Groningse Midwolde een vrijloopstal met compostbodem. 'Een goede ligboxenstal bestaat niet', is de mening van Wiersma. 'De koe wordt daarin beperkt in haar bewegingsruimte. Het liggen en opstaan in de ligbox duurt simpelweg te lang. In een vrijloopstal ligt en staat de koe binnen enkele seconden en krijgt ze ook meer gelegenheid om goed te rusten en te herkauwen. Mede daardoor steeg onze melkproductie van 9500 naar 12.000 liter melk.'

Niet verplicht weiden

In de discussieronde kwamen diverse stellingen over welzijn aan bod, waarbij de gemoeieren onder de aanwezigen soms hoog opliepen. De stelling voor verplichte weidegang verdiende geen voorkeur van het publiek. Er was meer steun voor het financieel belonen van melkveehouders die extra aandacht besteden aan koeienwelzijn. 'Dan moet je wel vastleggen wat koeienwelzijn is', reageerde een luisteraar uit de zaal.

Over de stelling 'meer welzijn betekent een lagere productie' waren de meningen verdeeld. 'Voor meer welzijn moet je koeien fokken die tegen een stootje kunnen', aldus Hans Hopster. 'Dat betekent dat je moet toegeven op melkproductie.' Een toeschouwer merkte op dat een hoge melkproductie niet per se een probleem hoeft te zijn. 'Misschien heeft een koe die 6000 liter melk geeft wel een groter welzijnsprobleem dan een die 12.000 liter geeft.'